

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی
شورای فرهنگ عمومی

وزارت بهداشت، درمان
و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

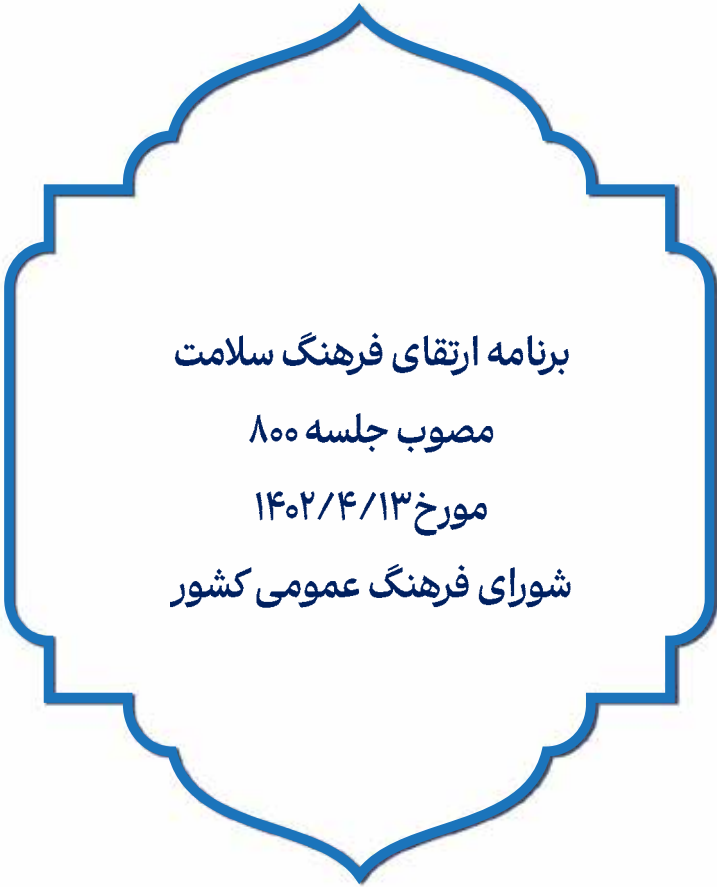
برنامه ارتقای فرهنگ سلامت و سبک زندگی سالم

مصوب جلسه ۸۰۰

شورای فرهنگ عمومی کشور

مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۳

برنامه ارتقای فرهنگ سلامت

مصوب جلسه ۸۰۰

مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۳

شورای فرهنگ عمومی کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ، ارشاد اسلامی

بستنی

جناب آقای دکتر حسین فرشی
معاون محترم بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

نظر به تحقق ابعاد فرهنگی سیاست‌های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و نقش‌مندی فرهنگی کشور ابلاغی سال ۱۳۹۳، به منظور هم‌افزایی و هم‌سویی میان دست‌اندرکاران فرهنگی کشور با برنامه‌ها و تسهیلات آن معاونت محترم به عنوان متولی ارتقای فرهنگ سلامت، انگیزشی و پتانسیل‌کننده در ترویج باورها، رفتارها و سبک زندگی سالم ایرانی-اسلامی و به استناد تبصره ۳ «سند برنامه ارتقای فرهنگ سلامت» مصوب جلسه ۲۰۷ شورای فرهنگ عمومی کشور مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۰۹ بدین وسیله جناب عالی به عنوان «رئیس کارگروه ارتقای فرهنگ سلامت» منصوب می‌شوید.

انتظاری رود با استعالی و بهره‌گیری از جایگاه و ظرفیت‌های سازمانی و تجربه و دانش ارزشمند خود، بسترسازی لازم برای تحقق جایگاه واقعی این کارگروه را راهبردی نماید و ضمن ابلاغ سند کشوری فرهنگ سلامت، مکاندهار ترویج فرهنگ سلامت در کشور و حرکت پتانسیل‌های دستگاه‌ها و نهادها و تقسیم‌سازان و تقسیم‌گیران باشید.

امید است با اتکال به خداوند متعال و در غلّ توجهات حضرت ولی عصر (عج) در انجام وظایف موفق و مؤید باشید.

سجده محمدی اسماعیلی
وزیر فرهنگ، ارشاد اسلامی و
رئیس شورای فرهنگ عمومی کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی

بهرتلق

جناب آقای دکتر فرشید رهنایی
مدیرکل محترم آموزش و ارتقای سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

نظریه تحت تحقیق ابتداء فرحنگی سیاست‌های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و نیت‌مندی فرحنگی کشور ابلاغی سال ۱۳۹۳، به منظور هم‌افزایی و هم‌سویی میان دست‌اندرکاران فرحنگی کشور با برنامۀ تقسیمات معاونت محترم بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان متولی ارتقای فرحنگ سلامت، پیگیری و پیاپی‌کننده در ترویج یادداشت‌ها، رقاردها و سبک زندگی سالم ایرانی - اسلامی و به استناد تبصره ۳ «سند برنامه ارتقای فرحنگ سلامت» مصوب جلسه ۷۰۷ شورای فرحنگ عمومی کشور مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۰۹ بدین وسیله جناب عالی به عنوان «مدیرکل کارکرده ارتقای فرحنگ سلامت» منصوب می‌شوید.

انتظاری رود با استعالی و بهره‌گیری از جایگاه و حرفت‌های سزایی و تجربه و دانش ارزشمند خود، به امور ذیل اقدام نماید:

- پیگیری لازم برای تحقیق جایگاه واقعی کارکرده ارتقای فرحنگ سلامت در کشور
- اهتمام ویژه به منظور برگزاردی به موقع جلسات مطابق دستورالعمل سند ارتقای فرحنگ سلامت
- ابلاغ مصوبات جلسه و برطرف کردن موانع احتمالی تأخیر امکان
- راهبردی مصوبات برای اجرایی‌سازی آن‌ها
- ترویج فرحنگ سلامت در کشور و رصد حرکت پیاپی‌های دستگاه‌ها و نهادها و تقسیم‌سازان و تقسیم‌گیران عضو برنامه
- ارتقای فرحنگ سلامت
- ارائه گزارش به مدیرخانه شورای فرحنگ عمومی کشور

امید است با اتکال به خداوند متعال و در ظل توجّهات حضرت ولی عصر (عج) در انجام وظایف موفق و مزید باشد.

محمد مهدی اسامی
رئیس شورای فرحنگ عمومی کشور

فهرست

مقدمه	۱
چهار چوب مفهومی برنامه	۲
ماده ۱- تعاریف	۳
ماده ۲- چشم انداز	۵
ماده ۳- اهداف	۵
ماده ۴- راهبردها	۶
ماده ۵- اقدامات	۷
ماده ۶- ساختار مدیریتی	۱۸
ماده ۷- اعضای کارگروه ملی	۱۸
ماده ۸- کارگروه استانی	۲۰
ماده ۹- ارزیابی و اصلاح	۲۰

مقدمه

شورای فرهنگ عمومی کشور به منظور تحقق ابعاد فرهنگی سیاست های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری، به ویژه بند ۱ جزء ۲ (آگاه سازی مردم از حقوق و مسئولیت های اجتماعی خود و استفاده از ظرفیت محیط های ارائه مراقبت های سلامت برای رشد معنویت و اخلاق اسلامی در جامعه)، بند ۲ (تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست های اجرایی و مقررات با رعایت اولویت پیشگیری بر درمان و...)، بند ۱۱ (افزایش آگاهی، مسئولیت پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت با استفاده از ظرفیت نهادها و سازمان های فرهنگی، آموزشی و رسانه ای کشور و...) و سیاست های کلی آمایش سرزمین به ویژه بند ۱ (تربیت انسان های سالم، با انگیزه، شاداب، متدین، وطن دوست، جمع گرا، نظم پذیر و قانون گرا) و بند ۶ (ارتقای امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب های اجتماعی و...)، نقشه مهندسی فرهنگی کشور (راهبردهای کلان ۳ و ۴ و ۵)، نقشه جامع علمی کشور (راهبرد کلان ۱۱) و بخش های مرتبط با سلامت در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به منظور ارتقای عادلانه سلامت در کشور با استفاده بهینه از مشارکت آگاهانه و مسئولانه مردم و توسعه همکاری های بین بخشی، «برنامه ارتقای فرهنگ سلامت» را به شرح زیر تصویب می نماید تا معاونت بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان متولی سلامت و سکандار ترویج سبک زندگی سالم ایرانی اسلامی در راستای اعتلای فرهنگ سلامت اقدام نماید.

چهارچوب مفهومی برنامه

ارتقای سلامت فرایند توانمندسازی افراد برای افزایش کنترل و بهبود سلامتی‌شان است. ارتقای سلامت یک فرایند اجتماعی و سیاسی جامع را ارائه می‌کند. ارتقای سلامت نه تنها اقداماتی در جهت تقویت مهارت‌ها و قابلیت‌های افراد، بلکه اقداماتی برای تغییر عوامل اجتماعی، زیست محیطی و اقتصادی سلامت به منظور بهینه‌سازی تاثیر مثبت آن‌ها بر سلامت عمومی و شخصی را در برمی‌گیرد. ارتقای سلامت فرایندی است که افراد را، به صورت فردی و جمعی قادر می‌سازد تا کنترل خود بر تعیین‌کننده‌های سلامت را افزایش داده و بدین وسیله سلامت خود را بهبود بخشند. شرط رسیدن به بالاترین سطح خوب بودن جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی این است که افراد یا گروه‌ها توانایی شناسایی و برآورده کردن آرزوها و ارضای نیازهای خود را داشته باشند و بتوانند محیط اطراف خود را تغییر دهند یا با آن کنار بیایند. در نتیجه سلامتی به عنوان هدف زندگی در نظر گرفته نمی‌شود، بلکه منبعی برای زندگی روزمره دیده می‌شود. سلامت مفهومی مثبت است که بر منابع اجتماعی و فردی و همچنین توانایی‌های جسمی تأکید می‌کند؛ بنابراین ارتقای سلامت فقط وظیفه بخش بهداشت نیست؛ بلکه از توجه به سبک زندگی سالم فراتر رفته و تا تحقق خوب بودن افراد جامعه امتداد می‌یابد.

با توجه به موارد پیشگفت، رویکرد اصلی این برنامه در نظر گرفتن نقش مهم مؤلفه‌های اجتماعی مؤثر بر سلامت، جلب مشارکت اجتماعی و اولویت‌پیشگیری بر درمان است.

ماده ۱- تعاریف

(۱) سلامت

سلامت عبارت است از رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی، معنوی و نه فقط نداشتن بیماری و نقص عضو.

(۲) فرهنگ

نظام‌واره‌ای است از عقاید و باورهای اساسی، ارزش‌ها، آداب و الگوهای رفتاری ریشه‌دار و دیرپا و نمادها و مصنوعات که ادراکات، رفتار و مناسبات جامعه را جهت و شکل می‌دهد و هویت آن را می‌سازد. (نقشه مهندسی فرهنگی کشور ۱۳۹۳)

(۳) فرهنگ سلامت

فرهنگ سلامت، فرهنگی است که بر خودمراقبتی و تقدم پیشگیری بر درمان و مجموعه باورها و رفتارهای سالم و مؤثر در این زمینه تأکید دارد و بسترهای لازم برای تحقق شرایط مناسب جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی را فراهم می‌آورد.

(۴) ارتقای سلامت

فرایند توانمندسازی افراد برای افزایش کنترل و بهبود سلامتی شان است.

۵) سلامت معنوی

سلامت معنوی وضعیتی از سلامت است که حالت هدفمند و معنادار حیات انسانی است که حاصل ایمان، اعتقاد و ارتباط فرد با قدرت و کمال لایتناهی الهی و زندگی ابدی پس از مرگ است. سلامت معنوی به نشاط، امید، رضایت‌مندی، اطمینان قلبی، آرامش و داشتن قلب سلیم در فرد و رستگاری در دنیا و آخرت منجر می‌شود و ارتباط پویای مبتنی بر مکارم اخلاق، عشق و محبت با خود، دیگران و جهان پیرامون ایجاد می‌کند.

۶) سلامت واحد

سلامت واحد، رویکردی است که نشان می‌دهد سلامت انسان‌ها، حیوانات و محیط‌زیست ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارد و درواقع سلامت مفهومی یکپارچه و یکتاست.

۷) آموزش سلامت

آموزش سلامت، متشکل از فرصت‌های سازمان‌دهی شده و آگاهانه برای افزایش سواد سلامت ازجمله افزایش آگاهی‌ها و توسعه مهارت‌های زندگی است که منجر به سلامت فرد و جامعه می‌شود.

۸) مهارت‌های زندگی

مهارت‌های زندگی شامل مهارت‌های فردی، بین فردی، شناختی و فیزیکی هستند که به افراد کمک می‌کنند تا زندگی خود را کنترل و هدایت کنند و ظرفیت‌هایی برای زندگی با تغییر محیط و ایجاد تغییر محیط برای تبدیل آن به یک محیط سودمند برای سلامتی ایجاد کنند.

۹) رفتار سالم

هرگونه فعالیتی که فرد برای ارتقا و حفظ سلامتی خود در زمینه‌های جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی انجام می‌دهد.

۱۰) سواد سلامت

میزان ظرفیت فرد برای به دست آوردن، تفسیر و فهم اطلاعات اولیه و خدمات سلامتی که برای تصمیم گیری متناسب لازم می باشد.

۱۱) سبک زندگی سالم

سبک زندگی سالم شامل رفتارها و تصمیماتی است که به حفظ و بهبود سلامت فیزیکی، روانی و اجتماعی افراد کمک می کند که شامل: تغذیه سالم، ورزش منظم، خواب کافی، کاهش استرس، قطع سیگار و الکل و ارتباطات اجتماعی مثبت است.

ماده ۲- چشم انداز

دستیابی به جامعه‌ای برخوردار از سواد سلامت کافی و متعهد به فرهنگ سلامت و سبک زندگی سالم اسلامی- ایرانی که در آن مردم بتوانند با امید، آگاهی و مهارت کافی به صورت فردی و گروهی، نیازهای مربوط به سلامت خود، خانواده، همسنان و جامعه را تعیین و اولویت بندی و برای رفع آن ها، برنامه ریزی و اقدام نمایند تا با خود مراقبتی، همیاری متقابل و مشارکت جمعی و ساختارمند؛ سطح سلامت، ایمنی، آرامش، معنویت و نشاط مطلوب را با مدیریتی کارآمد، به گونه‌ای عادلانه ارتقا دهند.

ماده ۳- اهداف

الف- هدف اصلی:

تأمین، حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی جامعه

ب- اهداف کلی

- ۱- جلب حمایت همه جانبه در راستای ارتقای فرهنگ سلامت
- ۲- ارتقای سواد سلامت آحاد مردم برای مراقبت فعال از سلامت خود، خانواده و جامعه و ارتقای سبک زندگی سالم

۳- افزایش مسئولیت‌پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت و پاسخگویی اجتماعی

۴- ارتقای همکاری بین بخشی برای استفاده بهینه از ظرفیت مراکز ارائه خدمات بهداشتی- درمانی دولتی، خیریه و خصوصی و سازمان‌های فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ای کشور برای دسترسی عادلانه به سلامت

۵- افزایش مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد و گروه‌های مرجع جامعه در ترویج فرهنگ سلامت

۶- ارتقای کمی و کیفی مداخلات آموزشی برای ترویج فرهنگ سلامت

تبصره ۱: اهداف عملیاتی این سند با مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط در جلسات کارگروه ارتقای فرهنگ سلامت کشور تعیین خواهد شد.

ماده ۴- راهبردها

۱- افزایش دانش و مهارت سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، مدیران و کارشناسان دستگاه‌ها و سازمان‌ها در زمینه طراحی، اجرا و ارزشیابی مداخلات ارتقای فرهنگ سلامت

۲- استفاده بهینه از ظرفیت‌های ارتباطی جامعه اعم از فردی، سازمانی و رسانه‌ای شامل: صداوسیما، شبکه‌های اجتماعی و مجازی، رسانه‌های نوین آموزشی، خبرگزاری‌ها، مطبوعات، سینما، نمایش، موسیقی، شعر، نقاشی، عکس و... برای ارتقای فرهنگ سلامت

۳- توجه مؤثر به گروه‌های هدف خاص، نظیر کودکان و نوجوانان، جوانان، زنان، سالمندان و توان‌یابان، دانش‌آموزان، دانشجویان، سفیران سلامت خانوار و داوطلبین سلامت محله در طراحی و اجرای مداخلات ارتقای فرهنگ سلامت

۴- حمایت مؤثر از طراحی، اجرا و ارزشیابی پوی‌های ملی و منطقه‌ای در زمینه ارتقای فرهنگ سلامت

۵- حمایت مؤثر از طراحی، اجرا، انتشار و کاربرست نتایج پژوهش‌های ملی و

منطقه‌ای در زمینه سبک زندگی سالم اسلامی- ایرانی، شناخت مجموعه عوامل مؤثر بر ارتقای فرهنگ سلامت، تبیین وضعیت فعلی فرهنگ سلامت در کشور و سنجش ملی سواد سلامت و...

۶- توسعه آموزش سلامت به‌ویژه سلامت معنوی با جلب همکاری حوزه‌های علمیه و متخصصین دینی

ماده ۵- اقدامات

۱- راه‌اندازی و نظارت بر کارگروه ارتقای فرهنگ سلامت ذیل دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی در سطوح ملی، استانی (دانشگاه مادر)، دانشگاه/ دانشکده

۲- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزش ضمن خدمت برای مدیران و کارشناسان دستگاه‌ها در زمینه‌های طراحی، اجرا، پایش و ارزشیابی مداخلات اثربخش ارتقای فرهنگ سلامت

۳- برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت در زمینه خودمراقبتی و سبک زندگی سالم و سواد رسانه برای کارکنان دولت، کارگران و نیروهای مسلح

۴- توسعه مداخلات و آموزش‌های رسمی و نیز فوق برنامه سلامت محور در مدارس کشور برای دانش‌آموزان، آموزگاران و اولیای مدارس و والدین دانش‌آموزان و همچنین دانشگاه‌های کشور ویژه دانشجویان و استادان

۵- توسعه مداخلات و آموزش سلامت در مساجد با همکاری ائمه جمعه و جماعات، هیئت‌انای مساجد، کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد، هیئت‌های مذهبی و پایگاه‌های مقاومت بسیج

۶- هم‌گراسازی ظرفیت‌های نهادهای مرتبط با موضوع ارتقای فرهنگ سلامت برای تمرکز بر تولید زنجیره محصولات فرهنگی مبتنی بر شخصیت‌های فرهنگی و عناصر هویتی در همکاری با کسب و کارهای فرهنگ بنیان با تأکید بر:

الف- انتشار کتاب‌های علمی و فکری مرتبط با ارتقای فرهنگ سلامت

ب- تولید محتواهای رسانه‌های دیجیتال، چاپی، چندرسانه‌ای و ...

ج- تولید آثار تصویری همچون فیلم‌های کوتاه، سینمایی و پویانمایی مرتبط با ارتقای فرهنگ سلامت

۷- برگزاری جشنواره‌های فرهنگ سلامت نظیر فیلم سلامت، شعر سلامت، ترانه های سلامت، رسانه‌های دیجیتال سلامت، نمایش سلامت و...

۸- طراحی و اجرای پویش‌های ملی و فصلی سلامت مبتنی بر رسانه‌های ارتباط جمعی، تبلیغات محیطی، مطبوعاتی، فضای مجازی و موقعیت زندگی، کار و تحصیل آحاد جامعه

۹- تولید آثار هنری فاخر در زمینه ترویج سبک زندگی سالم اسلامی- ایرانی و خودمراقبتی در عرصه فیلم، موسیقی، نمایش، شعر، خط، نقاشی، عکس، رسانه های دیجیتال و...

۱۰- جلب مشارکت خیرین، سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش خصوصی و همچنین گروه‌های مرجع به‌عنوان سفیران فرهنگی سلامت، برای همکاری و سرمایه‌گذاری در ارتقای فرهنگ سلامت

۱۱- ترویج ورزش همگانی و نیز استفاده از فرصت‌های تبلیغاتی در میدان‌ها و باشگاه‌های ورزشی برای ترویج فرهنگ سلامت

۱۲- استفاده از ظرفیت‌های محله محور و کانون‌ها و مجامع سلامت کشور برای ترویج فرهنگ سلامت

۱۳- جلب مشارکت داوطلبان سلامت مانند سفیران سلامت خانوار، دانش‌آموز، دانشجو و طلبه برای ترویج فرهنگ سلامت

۱۴- رصد فعالیت‌ها و اقدامات کلان در بخش‌های مختلف از نظر تأثیر آن‌ها بر سلامت

۱۵- بهره‌گیری از سازوکار و امکانات فضای مجازی (سایت، اپلیکیشن و...) به منظور مدیریت اینفودمی و انتشار پیام‌های ارتقادهنده سلامت و توسعه فضای مجازی حامی سلامت

۱۶- سنجش سواد سلامت، سبک زندگی و فرهنگ سلامت در سطوح ملی، استان و شهرستان

۱۷- توسعه همکاری‌های فرهنگی بین‌المللی و منطقه‌ای در زمینه ارتقای فرهنگ سلامت و سبک زندگی سالم ایرانی اسلامی

۱۸- تولید و پخش فیلم‌ها، سریال‌ها و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی و پخش پیام‌های دیداری و شنیداری خلاق و کوتاه در زمینه ارتقای فرهنگ سلامت

۱۹- طراحی و اجرای پویش‌های ملی مروج سبک زندگی سالم بر اساس اولویت‌های استانی و ملی با نگاه به تنوع قومیتی و فرهنگی کشور با همکاری تمامی سازمان‌ها و دستگاه‌ها

۲۰- رصد و مواجهه با آسیب‌های اجتماعی ناشی از ضعف فرهنگ سلامت و خودمراقبتی

۲۱- گسترش سطح آگاهی، دانش و بینش زیست‌محیطی جامعه و تقویت فرهنگ مشارکت و مسئولیت‌پذیری اجتماعی برای حفظ محیط‌زیست

۲۲- توسعه مداخلات و آموزش‌های رسمی و فوق‌برنامه

۲۳- طراحی و اجرای پویش ملی رانندگی ایمن با استفاده از تبلیغات محیطی جاده‌ها، پایانه‌های مسافربری، مراکز تفریحی و گردشگری

۲۴- طراحی و اجرای پویش ملی غذای سالم و ایمن با همکاری اصناف و دست‌اندرکاران صنایع غذایی و محصولات کشاورزی

۲۵- تعریف تصویرنگاشت (پیکتوگرام) برای محصولات غذایی، دارویی، آرایشی و تجهیزات

۲۶- تعیین و اجرای ایمنی مصرف با در نظر گرفتن نیاز گروه‌های سنی

۲۷- طراحی و اجرای پویش‌های ملی باهدف آشناسازی مردم با تأثیر تغییرات اقلیمی و شرایط آب و هوایی بر سلامت

۲۸- تدوین منشور اخلاق محیط‌زیست و ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ و اخلاق

زیست محیطی

۲۹- ترویج الگوی بهینه سازی مصرف منابع و انرژی به عنوان مثال ایجاد سازمان

های سبز

۳۰- توسعه فرهنگ سلامت وفق اولویت های برنامه ارتقای فرهنگ سلامت در بین گروه های آسیب پذیر و تحت حمایت

۳۱- برنامه ریزی، مشارکت فعالانه و اطلاع رسانی در جهت معرفی و بزرگداشت روزها و مناسبت های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی مرتبط با حوزه بهداشت و سلامت

جدول همکاری های بین بخشی برای برنامه ارتقای فرهنگ سلامت

مجرى	همکاران	اقدامات
دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان صداوسیما	- راه اندازی و نظارت بر کارگروه ارتقای فرهنگ سلامت ذیل دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی در سطوح ملی و دانشگاه/ دانشکده
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	- سازمان اداری و استخدامی کشور - دستگاه ها و سازمان های دولتی - نهادهای عمومی غیردولتی	- برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزش ضمن خدمت برای مدیران و کارشناسان دستگاه ها و سازمان ها در زمینه های طراحی، اجرا، پایش و ارزشیابی مداخلات اثربخش ارتقای فرهنگ سلامت
	- وزارت آموزش و پرورش - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - دانشگاه آزاد اسلامی	- توسعه مداخلات و آموزش های رسمی و فوق برنامه سلامت محور در مدارس برای دانش آموزان، معلمان و اولیای مدارس و والدین دانش آموزان و

مجرى	همكاران	اقدامات
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكى		دانشگاه‌های کشور ویژه دانشجویان و استادان - توسعه آموزش‌های فوق برنامه سلامت خانواده و نظام ارجاع - توسعه مداخلات و آموزش‌های رسمی و فوق برنامه سلامت در دانشگاه ها، ویژه دانشجویان و استادان
	- سازمان اداری و استخدامی کشور - ستاد کل نیروهای مسلح - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	- برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت در زمینه خودمراقبتی و سبک زندگی سالم و سواد رسانه برای کارکنان دولت، کارگران و نیروهای مسلح - جلب مشارکت داوطلب متخصص مروج خودمراقبتی و سبک زندگی سالم
	- سازمان تبلیغات اسلامی - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه - ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد - سازمان بسیج مستضعفان	- توسعه مداخلات و آموزش سلامت در مساجد با همکاری ائمه جمعه و جماعات، هیأت‌های امنای مساجد، کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد، هیأت‌های مذهبی و پایگاه‌های مقاومت بسیج
	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - شورای عالی فضای مجازی - سازمان صداوسیما	- برگزاری جشنواره‌های فرهنگ سلامت؛ نظیر فیلم سلامت، شعر سلامت، ترانه‌های سلامت، رسانه‌های دیجیتال سلامت، تئاتر سلامت و... - افزایش سواد سلامت اهالی رسانه و هنر

مجرى	همكاران	اقدامات
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى - سازمان صداوسىما - وزارت آموزش و پرورش - وزارت ورزش و جوانان - وزارت كشور - وزارت علوم، تحقيقات و فناورى - وزارت ارتباطات و فناورى اطلاعات - شهردارى ها	- طراحى و اجراى پويش هاى ملى و فصلى سلامت مبتنى بر رسانه هاى ارتباط جمعى، تبليغات محيطى، مطبوعاتى، فضاى مجازى و موقعيت زندگى، كار و تحصيل آحاد جامعه
	- وزارت كشور - وزارت تعاون، كار و رفاه اجتماعى - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى - وزارت ورزش و جوانان	- جلب مشاركت خيرين، سازمان هاى مردم نهاد و بخش خصوصى و هم چنين گروه هاى مرجع به عنوان سفيران فرهنگى سلامت، براى همكارى و سرمايه گذارى در ارتقاى فرهنگ سلامت
	- تمامى دستگاه ها - سازمان صداوسىما	- طراحى و اجراى پويش ملى مروج سبك زندگى سالم بر اساس اولويت هاى استانى و ملى با نگاه به تنوع قوميتى و فرهنگى كشور با همكارى تمامى سازمان ها و دستگاه ها - برنامه ريزى، مشاركت فعالانه و اطلاع رسانى در جهت معرفى و بزرگداشت روزها و مناسبت هاى مصوب شورائى عالى انقلاب فرهنگى مرتبط با حوزه بهداشت و سلامت

مجرى	همكاران	اقدامات
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	- وزارت کشور - شهرداری‌ها - سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌های سلامت - ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد - سازمان هلال احمر - سازمان بسیج مستضعفان	- استفاده از ظرفیت‌های محله محور و کانون‌ها و مجامع سلامت کشور برای ترویج فرهنگ سلامت
	- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت آموزش و پرورش - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه	- جلب مشارکت داوطلبان سلامت مانند سفیران سلامت خانوار، دانش آموز و دانشجو و طلبه برای ترویج فرهنگ سلامت
	- سازمان حفاظت محیط زیست - سازمان دامپزشکی کشور - اتاق بازرگانی ایران - وزارت صنعت و معدن و تجارت - سازمان غذا و دارو	- ترویج فرهنگ سلامت واحد
	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت کشور - انجمن علمی اپیدمیولوژیست کشور	- رصد فعالیت‌ها و اقدامات کلان در بخش‌های مختلف کشور از نظر تأثیر آن‌ها بر سلامت

مجرى	همكاران	اقدامات
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری - جهاد دانشگاهی - سازمان صداوسیما - سازمان تنظیم مقررات رسانه-های صوتی و تصویری (ساترا)	- بهره‌گیری از سازوکار و امکانات فضای مجازی (سایت، اپلیکیشن و...) به‌منظور مدیریت اینفودمی و انتشار پیام‌های ارتقادهنده سلامت و توسعه فضای مجازی حامی سلامت
	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری - جهاد دانشگاهی	- سنجش سواد سلامت، سبک زندگی و فرهنگ سلامت در سطوح ملی، استان و شهرستان
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - سازمان صداوسیما - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوتی و تصویری (ساترا)	- تولید آثار هنری فاخر در زمینه ترویج سبک زندگی سالم اسلامی-ایرانی و خودمراقبتی در عرصه فیلم، موسیقی، نمایش، شعر، خط، نقاشی، عکس، رسانه‌های دیجیتال و...
	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	- انتشار مطبوعات و کتاب‌های علمی و فکری مرتبط با ارتقای فرهنگ سلامت
	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	- تولید محتوای رسانه‌های دیجیتال، چاپی، چندرسانه‌ای و ...

مجرى	همكاران	اقدامات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى	- سازمان صداوسىما - سازمان تنظيم مقررات رسانه هاى صوتى و تصويرى (ساترا)	
	- وزارت كشور - مركز مديريت حوزه هاى علميه - سازمان حفاظت محيط زيست - وزارت آموزش و پرورش - وزارت علوم، تحقيقات و فناورى - سازمان تبليغات اسلامى - شوراي سياست گذارى ائمه جمعه - وزارت ورزش و جوانان - و ساير اعضاى كارگروه محيط زيست	- سنجش سواد سلامت، سبك زندگى و فرهنگ سلامت در سطوح ملي، استان و شهرستان
وزارت ورزش و جوانان	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكى - سازمان صداوسىما - سازمان تنظيم مقررات رسانه هاى صوتى و تصويرى (ساترا)	- توليد آثار تصويرى همچون فيلم هاى کوتاه، سينمايى و پويانمايى مرتبط با ارتقاى فرهنگ سلامت
	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكى - وزارت ميراث فرهنگى، گردشگرى و صنايع دستى - وزارت آموزش و پرورش - وزارت علوم، تحقيقات و	- ترويج ورزش همگانى و نيز استفاده از فرصت هاى تبليغاتى در ميدان ها و باشگاه هاى ورزشى براى ترويج فرهنگ سلامت

مجرى	همكاران	اقدامات
	فناورى - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى - دانشگاه آزاد اسلامى - سازمان تنظيم مقررات رسانه هاى صوتى و تصويرى (ساترا)	
وزارت امور خارجه	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكى - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى (سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامى)	- توسعه همكارى‌هاى فرهنگى بين الملى و منطقه‌اى در زمينه ارتقاى فرهنگ سلامت و سبک زندگى سالم ايرانى اسلامى
سازمان صداوسيمما	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكى - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى - وزارت ارتباطات و فناورى اطلاعات - سازمان تنظيم مقررات رسانه هاى صوتى و تصويرى (ساترا)	- توليد و پخش فيلم‌ها، سريال‌ها و برنامه‌هاى راديوى و تلويزيونى و پخش پيام‌هاى ديدارى و شنيدارى خلاق و کوتاه در زمينه ارتقاى فرهنگ سلامت
وزارت راه و شهرسازى	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكى - نيروى انتظامى جمهورى اسلامى ايران - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى - وزارت آموزش و پرورش - سازمان صداوسيمما - وزارت ارتباطات و فناورى اطلاعات - وزارت ميراث فرهنگى، صنايع	- طراحى و اجراى پويش ملى رانندگى ايمن با استفاده از تبليغات محيطى جاده‌ها، پايدانه‌هاى مسافبرى، مراکز تفريحي و گردشگرى

مجری	همکاران	اقدامات
	دستی و گردشگری - سازمان اورژانس کشور - سازمان هلال احمر	
وزارت صنعت، معدن و تجارت	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان صداوسیما - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت جهاد کشاورزی - سازمان غذا و دارو	- طراحی و اجرای پویش ملی غذای سالم و ایمن با همکاری اصناف و دست‌اندرکاران صنایع غذایی و محصولات کشاورزی - تعریف تصویرنگاشت (پیکتوگرام) برای محصولات غذایی، دارویی، آرایشی و تجهیزات - تعیین و اجرای ایمنی مصرف با در نظر گرفتن نیاز گروه‌های سنی
سازمان حفاظت محیط زیست	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت نیرو - وزارت راه و شهرسازی (سازمان هواشناسی) - سازمان صداوسیما - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	- طراحی و اجرای پویش‌های ملی باهدف آشناسازی مردم با تأثیر تغییرات اقلیمی و شرایط آب و هوایی بر سلامت - تدوین منشور اخلاق محیط‌زیست و ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ و اخلاق زیست‌محیطی - ترویج الگوی بهینه‌سازی مصرف منابع و انرژی به‌عنوان مثال ایجاد سازمان‌های سبز
سازمان بهبیستی کشور	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت آموزش و پرورش - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	- توسعه فرهنگ سلامت وفق اولویت‌های برنامه ارتقای فرهنگ سلامت در بین گروه‌های آسیب‌پذیر و تحت حمایت

مجرى	همكاران	اقدامات
سازمان بهزیستى كشور	- نهادهای عمومی غیردولتی - سازمان صداوسیما - شهرداری‌ها	
	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت كشور - وزارت تعاون، كار و رفاه اجتماعى - سازمان صداوسیما - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - انجمن‌های علمی - دانشگاهی - جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی	- رصد و مواجهه با آسیب‌های اجتماعى ناشی از ضعف فرهنگ سلامت و خودمراقبتی

ماده ۶- ساختار مدیریتی

برای اجرای برنامه ارتقای فرهنگ سلامت و سبک زندگی سالم، «کارگروه ارتقای فرهنگ سلامت» ذیل دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور در سطوح ملی و استانی (دانشگاه مادر)، دانشگاه، دانشکده تشکیل می‌شود.

ماده ۷- اعضای کارگروه ملی

- ۱- معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (رئیس کارگروه)
- ۲- مدیرکل آموزش و ارتقای سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (دبیر کارگروه)

۳- معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

۴- معاون سازمان بهزیستی کشور

۵- معاون وزیر و رییس سازمان اجتماعى کشور

- ۶- معاون فرهنگی و توسعه ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان
 - ۷- معاون تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش
 - ۸- معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 - ۹- معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
 - ۱۰- معاون فرهنگی و دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - ۱۱- معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران
 - ۱۲- رییس شورای سیاست گذاری سلامت صداوسیما
 - ۱۳- معاون مشارکت های اجتماعی سازمان امور اجتماعی کشور
 - ۱۴- معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی
 - ۱۵- معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
 - ۱۶- نماینده تام الاختیار شورای سیاست گذاری ائمه جمعه
 - ۱۷- معاون علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی
 - ۱۸- نماینده تام الاختیار سازمان تنظیم مقررات رسانه های صوتی و تصویری (ساترا)
 - ۱۹- معاون فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
 - ۲۰- رییس ستاد عالی کانون های فرهنگی هنری مساجد
 - ۲۱- سه نفر شخصیت علمی فرهنگی با معرفی رئیس کارگروه
- تبصره ۲:** دبیرخانه کارگروه ملی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل می گردد.
- تبصره ۳:** کارگروه ملی هر شش ماه یکبار، گزارش عملکرد خود و کارگروه های استانی را به شورای فرهنگ عمومی کشور ارائه می کند.
- تبصره ۴:** حکم رییس کارگروه، توسط رییس شورای فرهنگ عمومی کشور و حکم دبیر و اعضای کارگروه با امضای رییس کارگروه صادر خواهد شد.
- تبصره ۵:** سه اولویت فرهنگ سلامت استان ها پس از بررسی در کارگروه فرهنگ

سلامت کشور جهت اجرای هماهنگ به کارگروه فرهنگ سلامت استان، ابلاغ می شود و لازم الاجراست.

ماده ۸- کارگروه استانی

کارگروه استانی از مدیران استانی زیرمجموعه دستگاه‌های عضو کارگروه ملی که ترکیب آن در دستورالعمل اجرایی کارگروه استانی تصریح خواهد شد، در هر استان تشکیل می‌شود.

تبصره ۶: کارگروه استانی، هر سه ماه یکبار، گزارش عملکرد خود را برای کارگروه ملی ارسال می‌نماید.

تبصره ۷: آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی کارگروه‌های ملی و استانی، در کارگروه ارتقای فرهنگ سلامت کشور تهیه و تصویب و برای اجرا ابلاغ می‌شود.

ماده ۹- ارزیابی و اصلاح

۱- این برنامه از زمان تصویب ۵ سال اعتبار دارد و در این بازه زمانی و بعد از آن می‌بایست، بر اساس اقتضائات و نیازهای کشور، به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی توسط شورای فرهنگ عمومی کشور، بازبینی، ارزیابی و در صورت نیاز، اصلاح شود.

۲- «برنامه ارتقای فرهنگ سلامت و سبک زندگی سالم»، پس از تصویب جایگزین سند مشابه، مصوب جلسه ۷۰۷ مورخ ۱۳۹۷/۵/۹ شورای فرهنگ عمومی کشور خواهد شد.

ماده ۱۰- این برنامه در ۱۰ ماده و ۷ تبصره در جلسه ۸۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۳ به تصویب شورای فرهنگ عمومی کشور رسید و پس از ابلاغ لازم‌الاجراست.

دبیرخانه شورای فرهنگ عمومی کشور

